

Stowarzyszenie Plac Wolności
pl. Wolności 5
61-738 Poznań

Poznań, 10.08.2022 r.

Prezydent Miasta Poznania
Szanowny Pan
Jacek Jaśkowiak
Urząd Miasta Poznania
pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań

Szanowny Panie Prezydencie,

zwracamy się z wnioskiem o natychmiastowe wprowadzenie zmian w realizowanym przez Miasto Poznań projekcie "Program Centrum", współfinansowanym ze środków UE z Programu Infrastruktura i Środowisko (Projekt nr POIS.06.01.00-00-0032/16 w ramach działania 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach oś priorytetowa VI Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020), polegających na pozostawieniu istniejącego drzewostanu i faktycznym zabezpieczeniu jego żywotności w rejonie inwestycji, w tym w szczególności przy ul. 27 Grudnia w Poznaniu. Wnioskujemy o rezygnację z klauzuli natychmiastowej wykonalności decyzji ZRID obejmującej kolejny etap projektu, do momentu wprowadzenia zmian pozwalających na uratowanie drzewostanu w centrum Poznania. Składamy na Pana ręce petycję w sprawie ochrony istniejącej zieleni przy ul. 27 Grudnia, którą poparło ponad **11 tysięcy osób**.

Realizowana przez Miasto Poznań inwestycja o nazwie "Program Centrum", podzielona na odrębne etapy, wymaga w naszej ocenie, wdrożenia natychmiastowych zmian projektowych, by nie doprowadzić do długofalowego obniżenia dobrostanu mieszkańców Poznania w sytuacji zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi. W ocenie Stowarzyszenia realizowany projekt jest niezgodny zarówno z wytycznymi Unii Europejskiej, jak też z Uchwałą Miasta Poznania dotyczącą adaptacji do zmian klimatu. Projekt zakłada usunięcie i naraża na zniszczenie dziesiątki drzew w centrum miasta, a w ich miejsce proponuje substytuty, których trwałość w dobie zmian klimatycznych jest wątpliwa.

Program Centrum, realizowany przy udziale środków UE, nie jest zgodny z politykami horyzontalnymi UE. Realizacja każdego projektu powinna wpisywać się w priorytetowe kierunki rozwoju społecznego i gospodarczego Unii Europejskiej. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu są zagadnieniami horyzontalnymi i nie powinny być rozpatrywane w oderwaniu od pozostałych obszarów interwencji Programu Infrastruktura i Środowisko, z którego Miasto Poznań korzysta przy realizacji w/w inwestycji. Brak zgodności z nadrzędnymi celami programu, z którego Miasto Poznań otrzymało dotację, może doprowadzić do konieczności jej zwrotu w przypadku kontroli inwestycji. Taka sytuacja byłaby dowodem na niegospodarność i marnotrawienie środków publicznych. Natychmiastowe wprowadzenie zmian projektowych, uwzględniających zachowanie w dobrej kondycji istniejących drzew i zmniejszenie zabetonowywania powierzchni w obrębie centrum miasta, mogłoby istotnie zmienić sytuację i zachować dotację.

Zwracamy uwagę, że inwestycja polegająca na budowie trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego, nie może leżeć w sprzeczności z wytycznymi UE i doprowadzić do zniszczenia istniejącego drzewostanu wpływającego na obniżenie temperatury i niwelowanie wysp ciepła w centrum miasta. Straty ekosystemowe wywołane takim postępowaniem będą miały negatywne i długofalowe skutki zarówno dla ludzi jak i bioróżnorodności w obrębie centrum. Próba zastąpienia drzew gatunków długowiecznych, istniejących i już przystosowanych do środowiska miejskiego, nasadzeniami wymagającymi zewnętrznego wsparcia (nasadzenia w celach antykompresyjnych) czy nasadzeniami

umieszczonymi we wzmocnionej podbudowie drogowej, która niweluje szanse na długoletnie ich funkcjonowanie, to działania przeciwstawne i przeciwskuteczne wobec adaptacji do zmian klimatycznych i łagodzenia ich skutków. Dodatkowe braki projektowe dotyczące skutecznych rozwiązań związanych z retencją wskazują na pilną potrzebę wprowadzenia zmian w projekcie.

Rozbudowa infrastruktury tramwajowej, która miała być głównym celem projektu nie może stać w sprzeczności z politykami horyzontalnymi UE, które stawiają na zrównoważony rozwój i adaptację do zmian klimatu. Transport, zgodnie z założeniami VI osi Programu Infrastruktura i Środowisko, powinien być przyjazny właśnie środowisku. Nie można więc realizować projektu, który naraża na istotne zniszczenia istniejący drzewostan, wykorzystując w tym celu publiczne środki przekazywane przez Unię Europejską.

Wskazujemy równocześnie, że Miasto Poznań zawiesiło realizację kluczowego etapu Programu Centrum polegającego na budowie linii tramwajowej na ul. Ratajczaka (odcinek od ul. św. Marcin do ul. Niezłomnych), co sprawia, że realizacja innych odcinków nowej linii straciła swoje uzasadnienie. Jest to, w naszej ocenie, kluczowy moment by przeprowadzić audyt całej inwestycji "Program Centrum", by nie doprowadzać do marnotrawienia środków publicznych, zarówno miejskich jak i tych pochodzących z dotacji UE, a wypracować nowe, jakościowe rozwiązania, dostosowane do trudnej sytuacji klimatycznej i gospodarczej, w której znalazła się cała Unia Europejska.

Stoimy na stanowisku, że wydawanie środków publicznych musi przede wszystkim służyć mieszkańcom, a inwestycje prowadzone być powinny w sposób odpowiedzialny, ukierunkowany właśnie na ich długofalowy dobrostan. Niestety nie widzimy w działaniach Urzędu Miasta i inwestora zastępczego czyli spółki Poznańskie Inwestycje Miejskie takich działań. Obserwujemy próbę realizacji projektu wręcz szkodliwego w swoim wymiarze ekosystemowym - projektu, którego mieszkańcy Poznania nie chcą w proponowanej formie, czego wyrazem jest załączona petycja.

Tylko realizacja zweryfikowanych projektów, które mają szansę budować wysokojakościowe przestrzenie miejskie, realnie dostosowane do zmian klimatu, jest uzasadniona w obecnych czasach. Wydawanie pieniędzy publicznych na inwestycje niezgodne z założeniami Unii Europejskiej, jak i z uchwałą miejską, jest niedopuszczalne z punktu widzenia interesu społecznego.

Liczymy na pilną reakcję i wprowadzenie zmian projektowych, które doprowadzą do zachowania istniejącej zieleni centrum w Poznania. Wiemy, że takie działania są możliwe formalnie, a Pan dysponuje stosownymi narzędziami. Prosimy o ich natychmiastowe wdrożenie by długofalowe dobro mieszkańców zostało zabezpieczone.

Maria Sokolnicka-Guzek
przewodnicząca Stowarzyszenia Plac Wolności

Do wiadomości:

1. Komisja Europejska ds. środowiska
2. Ministerstwo Środowiska
3. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej
4. Urząd Wojewódzki
5. Radni Miasta Poznania
6. Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP
7. Zarząd Dróg Miejskich Wydział Zieleni UMP
8. Poznańskie Inwestycje Miejskie
9. Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji UMP
10. Rada Osiedla Stare Miasto